

LỰA CHỌN GIẢI PHÁP NÂNG CAO CHẤT LƯỢNG HOẠT ĐỘNG NGHỀ NGHIỆP CỦA HUẤN LUYỆN VIÊN ĐỘI TUYỂN QUỐC GIA

Vũ Chung Thủy*; Đặng Văn Dũng**
Nguyễn Mỹ Việt***

Tóm tắt:

Bằng các phương pháp nghiên cứu thường quy, đề đã lựa chọn được 6 giải pháp nâng cao hiệu quả hoạt động nghề nghiệp của huấn luyện viên đội tuyển quốc gia, hướng tới việc nâng cao thành tích của VĐV Việt Nam trong các giải đấu quốc tế.

Từ khóa: Giải pháp, hoạt động, nghề nghiệp, huấn luyện viên, đội tuyển quốc gia.

Selection of solutions to improve professional work quality of National Team coaches

Summary:

By the common research methods, the study has selected 6 solutions to improve the quality of professional work for the coaches of the National Team on the target of gaining higher achievements in the international competitions.

Keywords: Solutions, work, profession, coacher, national team

ĐẶT VẤN ĐỀ

Hoạt động của huấn luyện viên (HLV) là một hoạt động đa dạng và phức tạp, nó thực hiện chức năng giáo dục chung, cùng với hàng loạt những chức năng khác. Tuy nhiên qua khảo sát sơ bộ hoạt động của các HLV đội tuyển quốc gia cho thấy, hiệu quả đạt được của đội tuyển so với mục tiêu đặt ra còn thấp bởi nhiều nguyên nhân, trong đó có nguyên nhân chủ quan là chưa tổ chức nghiên cứu, đào tạo và đánh giá một cách khoa học hoạt động nghề nghiệp của HLV.

Mặc dù hiệu quả hoạt động nghề nghiệp của HLV được xác định là vô cùng quan trọng trong huấn luyện thể thao, song ở nước ta việc nghiên cứu hoạt động nghề nghiệp của HLV lại chưa được quan tâm, đầu tư đúng mức. Đây cũng chính là một trong những nhân tố kìm hãm sự phát triển thể thao thành tích cao nước ta trên các đấu trường quốc tế.

Hiện nay thể thao thành tích cao của Việt Nam đang đứng trước những thách thức khi tham dự các đấu trường khu vực, châu lục và thế giới. Để nhanh chóng cải thiện vị thế của thể thao Việt Nam cần thiết hoàn thiện hệ thống đào tạo VĐV, mà trước tiên là nâng cao trình độ HLV và đầu tư vào các môn thể thao trọng điểm.

PHƯƠNG PHÁP NGHIÊN CỨU

Quá trình nghiên cứu sử dụng các phương pháp sau: Phương pháp tổng hợp phân tích tài liệu; Phương pháp phỏng vấn, tọa đàm; Phương pháp toán học thống kê.

KẾT QUẢ NGHIÊN CỨU VÀ BÀN LUẬN

1. Kết quả phỏng vấn lựa chọn giải pháp

Qua tham khảo tài liệu, phỏng vấn, tọa đàm, chúng tôi đã xác định sơ bộ được 7 giải pháp nâng cao hiệu quả hoạt động nghề nghiệp của HLV đội tuyển quốc gia. Trên cơ sở đó, chúng tôi tiến hành phỏng vấn 85 chuyên gia, HLV trưởng thuộc các Trung tâm HLTT quốc gia, cũng như các Trung tâm đào tạo VĐV Đội tuyển Quốc gia và Đội tuyển trẻ Quốc gia trên toàn quốc.

Các tiêu chí phỏng vấn lựa chọn được đánh giá ở 3 mức: Rất quan trọng, quan trọng và không quan trọng. Với quy ước đánh giá những tiêu chuẩn và tiêu chí đạt 80% ở mức quan trọng và rất quan trọng trở lên sẽ được sử dụng. Kết quả phỏng vấn lựa chọn giải pháp được trình bày ở bảng 1.

Kết quả ở bảng 1 cho thấy, trong số 7 giải pháp giải pháp nâng cao hiệu quả hoạt động nghề nghiệp của HLV đội tuyển quốc gia được phỏng vấn chỉ có 6/7 giải pháp có số ý kiến lựa

*NGƯT.PGS.TS, Phó Hiệu trưởng Trường Đại học TDTT Bắc Ninh

**PGS.TS, Viện trưởng Viện Khoa học và Công nghệ TDTT, Trường Đại học TDTT Bắc Ninh

***ThS, Trường Đại học Tân Trào

BÀI BÁO KHOA HỌC

chọn đạt 80% ở mức rất quan trọng trở lên, gồm giải pháp 1, 2, 4, 5, 6 và 7. Đây sẽ là những giải pháp được lựa chọn để nâng cao hiệu quả hoạt động của HLV Đội tuyển Quốc gia theo mục tiêu nghiên cứu đặt ra.

2. Mục đích, nội dung và cách thức thực tổ chức thực hiện các giải pháp

* Giải pháp 1: Nâng cao hiệu quả công tác giáo dục chính trị tư tưởng, đạo đức, lối sống của HLV

Mục đích: Nâng cao bản lĩnh chính trị, tư tưởng, lối sống và đạo đức nghề nghiệp của HLV.

Bảng 1. Kết quả phỏng vấn lựa chọn giải pháp nâng cao hiệu quả hoạt động của HLV Đội tuyển Quốc gia (n=85)

TT	Các giải pháp	Kết quả					
		Rất quan trọng		Quan trọng		Không quan trọng	
		n	Tỷ lệ %	n	Tỷ lệ %	n	Tỷ lệ %
1	Nâng cao hiệu quả công tác giáo dục chính trị tư tưởng, đạo đức lối sống của HLV	81	95.30	4	4.70	0	0.00
2	Bồi dưỡng, nâng cao trình độ chuyên môn, nghiệp vụ của HLV	80	94.11	5	5.88	0	0.00
3	Hoàn thiện mô hình đào tạo, bồi dưỡng năng lực HLV theo từng môn thể thao	40	47.06	20	23.52	25	29.41
4	Tăng cường nghiên cứu khoa học và ứng dụng công nghệ phục vụ công tác huấn luyện	78	91.76	7	8.23	0	0.00
5	Đáp ứng cơ sở vật chất, điều kiện phục vụ huấn luyện, thi đấu	85	100.00	0	0.00	0	0.00
6	Đảm bảo chế độ, chính sách đối với HLV và VĐV	83	97.64	2	2.35	0	0.00
7	Hoàn thiện quy trình sử dụng, quản lý, đánh giá HLV	80	96.47	2	2.35	3	3.52

+ Thực hiện giáo dục chính trị tư tưởng lồng ghép trong các hoạt động kỷ niệm các ngày lễ, các sự kiện lịch sử, các cuộc họp, sinh hoạt chính trị, chào cờ hàng tuần, các đợt tham quan, dã ngoại, tập huấn, thi đấu trong nước và quốc tế;

+ Kịp thời nắm bắt tâm tư, nguyện vọng của HLV trong các mối quan hệ giữa bản thân với địa phương và gia đình, giúp đỡ giải quyết các vấn đề khó khăn nhằm ổn định tư tưởng cho HLV yên tâm công tác.

Tổ chức thực hiện: Ban lãnh đạo các Trung tâm HLTT phối hợp các tổ chức Đảng, đoàn thể, phòng ban tổ chức giáo dục tư tưởng, lối sống và đạo đức nghề nghiệp của HLV. Đồng thời lồng ghép các nội dung giáo dục chính trị tư tưởng, đạo đức nghề nghiệp vào các sinh hoạt tập thể, chuyên môn.

* Giải pháp 2: Bồi dưỡng, nâng cao trình độ chuyên môn, nghiệp vụ của HLV

Mục đích: Hoàn thiện, nâng cao trình độ chuyên môn, nghiệp vụ của HLV nhằm đảm bảo chất lượng và hiệu quả công tác huấn luyện.

Nội dung:

+ Giáo dục lòng yêu nước, yêu nghề, tinh thần, ý thức trách nhiệm và uy tín, đạo đức nghề nghiệp;

+ Tăng cường công tác tuyên truyền, nâng cao nhận thức và hiểu biết về tình hình kinh tế - xã hội, chính trị, pháp luật, văn hóa và các chế độ chính sách liên quan;

+ Xây dựng lối sống, tác phong gương mẫu, lành mạnh, nội bộ đoàn kết, học hỏi và giúp đỡ lẫn nhau.

- Nội dung:

+ Tổ chức các lớp tập huấn nâng cao trình độ theo chuyên đề như: Tuyển chọn và dự báo thành tích VĐV; xây dựng kế hoạch huấn luyện, dinh dưỡng cho VĐV; doping trong thể thao; lượng vận động và hồi phục; phòng ngừa chấn thương cho VĐV; quản lý huấn luyện; điều chỉnh tâm lý VĐV...;

+ Tổ chức thăm quan thực tế công tác huấn luyện chuyên môn trong và ngoài nước;

+ Cung cấp các tư liệu, phim, ảnh chuyên môn trong đào tạo VĐV đẳng cấp cao trình độ thế giới;

+ Hoàn thiện kỹ năng sư phạm và tâm lý của HLV thông qua mời chuyên gia tư vấn;

+ Tham gia các lớp bồi dưỡng nâng cao trình độ của Tổng cục TDTT và các hiệp hội, liên đoàn;

+ Động viên, khuyến khích HLV chủ động, tích cực học tập nâng cao trình độ ngoại ngữ, tin học phục vụ công tác huấn luyện;

+ Khuyến khích việc tìm tòi các phương pháp, quan điểm huấn luyện mới;

+ Biết học tập và ứng dụng những kiến thức, kỹ năng mới trong huấn luyện.

Tổ chức thực hiện: Ban lãnh đạo các Trung tâm HLTT phối hợp với Tổng cục TDTT, các hiệp hội, liên đoàn, các trường đại học TDTT, cũng như các chuyên gia đầu ngành tổ chức bồi dưỡng nâng cao trình độ chuyên môn nghiệp vụ cho HLV.

*** Giải pháp 3: Tăng cường nghiên cứu khoa học và ứng dụng công nghệ phục vụ công tác huấn luyện**

Mục đích: Nâng cao chất lượng và hiệu quả huấn luyện thông qua ứng dụng nghiên cứu khoa học và công nghệ vào công tác huấn luyện.

Nội dung:

+ Đảm bảo quy trình ISO về quản lý hồ sơ VĐV, bổ sung thông tin hồ sơ sau mỗi giai đoạn, chu kỳ huấn luyện và các giải đấu;

+ Tuân thủ việc kiểm tra, đánh giá VĐV định kỳ trong quá trình huấn luyện để kịp thời điều chỉnh lượng vận động huấn luyện;

+ Áp dụng mô hình đào tạo VĐV ưu tú khoa học và thiết thực (gắn kết giữa HLV với nhà khoa học, sinh cơ, sinh lý, sinh hóa, tâm lý trong huấn luyện);

+ Ứng dụng khoa học trong tuyển chọn và đánh giá trình độ tập luyện của VĐV;

+ Phát huy tiềm năng của các nhà khoa học trong việc cố vấn và hỗ trợ nghiên cứu phục vụ huấn luyện;

+ Mở các lớp bồi dưỡng, nâng cao kỹ năng nghiên cứu khoa học cho HLV;

+ Khuyến khích, hỗ trợ các HLV chủ trì hoặc tham gia các đề tài khoa học phục vụ trực tiếp cho công tác huấn luyện;

+ Động viên, khuyến khích các HLV tham gia các diễn đàn khoa học và trao đổi học thuật, kinh nghiệm huấn luyện;

+ Tổng hợp và truyền tải kịp thời các thông tin khoa học, y học, tin tức chuyên môn phục vụ huấn luyện và thi đấu;

+ Tổ chức các cuộc hội thảo, hội nghị khoa học nhằm đánh giá chất lượng công tác quản lý, phục vụ và huấn luyện VĐV;

+ Phối hợp với các viện nghiên cứu, Trường Đại học TDTT trong nghiên cứu và ứng dụng những thành tựu khoa học, công nghệ và y học nhằm nâng cao thành tích thể thao cho VĐV.

Tổ chức thực hiện: Ban lãnh đạo các Trung tâm HLTT phối hợp với các viện nghiên cứu, các Trường Đại học TDTT để tổ chức các hoạt động khoa học, trao đổi học thuật trong huấn luyện, tăng cường nghiên cứu khoa học và ứng dụng công nghệ nhằm nâng cao thành tích thể thao cho VĐV.

*** Giải pháp 4: Đáp ứng cơ sở vật chất, điều kiện phục vụ huấn luyện, thi đấu**

Mục đích: Tạo điều kiện thuận lợi cho HLV và VĐV về CSVC, điều kiện huấn luyện và thi đấu để hoàn thành tốt các chỉ tiêu huấn luyện đề ra.

Nội dung:

+ Cải tạo, nâng cấp các công trình thể thao, nhà ăn, nhà ở VĐV, sân điền kinh, bể bơi, trường bắn, khu y học... Tăng cường phối hợp giữa các đơn vị phục vụ và huấn luyện, nâng cao chất lượng quản lý, sử dụng cơ sở vật chất - kỹ thuật;

+ Trang bị đầy đủ và kịp thời cơ sở vật chất, trang thiết bị, dụng cụ phục vụ nhu cầu tập luyện - thi đấu; ăn ở và sinh hoạt của HLV, VĐV;

+ Kêu gọi tài trợ thu hút thêm các nguồn đầu tư kinh phí, cơ sở vật chất từ các tổ chức, cá nhân trong và ngoài nước;

+ Hình thành quỹ hỗ trợ hoạt động huấn luyện và thi đấu cho các đội tuyển quốc gia;

+ Thành lập ban cố vấn huấn luyện hỗ trợ các HLV, tạo điều kiện thuận lợi về phương tiện và thiết bị huấn luyện sẵn có ở các cơ sở đào tạo, các viện nghiên cứu và các trường đại học phục vụ huấn luyện các đội tuyển quốc gia.

Tổ chức thực hiện: Ban lãnh đạo các Trung tâm HLTT phối hợp với các tổ chức và cá nhân hỗ trợ phương pháp, phương tiện, công nghệ cho các HLV trong quá trình huấn luyện các đội tuyển quốc gia.

*** Giải pháp 5: Đảm bảo chế độ, chính sách đối với HLV và VĐV**

Mục đích: Tạo điều kiện thuận lợi cho HLV và VĐV về chế độ đãi ngộ để thực hiện tốt chức trách nghề nghiệp, gắn bó hết mình với sự nghiệp TDTT, yên tâm công tác và tập luyện.

Nội dung:

+ Thực hiện đầy đủ chế độ chính sách tiền lương, tiền công, tiền thưởng và bảo hiểm đối với HLV, VĐV;

+ Kịp thời khen thưởng, động viên khi HLV,

VĐV đạt thành tích cao; thực hiện khen thưởng, kỷ luật công bằng và nhất quán;

+ Quan tâm giải quyết thỏa đáng mọi quyền lợi, nhu cầu chính đáng, hợp pháp của HLV, VĐV; Có biện pháp giúp đỡ VĐV trong học tập và công tác sau khi hết tuổi VĐV;

+ Thực hiện quản lý tài chính công khai, minh bạch, sử dụng tài chính hợp lý, đúng nguyên tắc, quan tâm đáp ứng các điều kiện bảo đảm nhằm thực hiện tốt kế hoạch huấn luyện của các đội tuyển;

+ Tiết kiệm chi ngân sách nhà nước, tăng cường hợp tác với các địa phương theo phương án “Trung ương và địa phương cùng làm” nhằm hỗ trợ VĐV về trang thiết bị, dụng cụ tập luyện, chế độ dinh dưỡng, thuốc bổ, kinh phí tập huấn và thi đấu nước ngoài;

+ Bổ sung hoàn thiện cơ chế chính sách đãi ngộ đối với đội ngũ HLV tương xứng với thành tích, thâm niên công tác và năng lực cá nhân; điều chỉnh chính sách tiền công, phụ cấp ưu đãi, cơ chế đãi ngộ phù hợp để cải thiện đời sống vật chất và tinh thần, tạo động lực thúc đẩy HLV phát huy hết năng lực, trí tuệ, tâm huyết cho công tác huấn luyện.

Tổ chức thực hiện: Ban lãnh đạo các Trung tâm HLTT phối hợp với Tổng cục TDTT, Bộ Văn hóa, Thể thao và Du lịch bảo đảm quyền lợi của HLV và VĐV, đề xuất xây dựng các chế độ, chính sách phù hợp cho HLV và VĐV.

*** Giải pháp 6: Hoàn thiện quy trình sử dụng, quản lý, đánh giá HLV**

Mục đích: Nâng cao hiệu quả quản lý huấn luyện, đánh giá khách quan minh bạch hiệu quả hoạt động nghề nghiệp của HLV.

Nội dung:

+ Xây dựng quy trình tuyển chọn và triệu tập HLV quốc gia. Thành lập hội đồng tuyển chọn có sự phối hợp gắn kết giữa các bộ môn, liên đoàn, hiệp hội, các Trung tâm HLTT quốc gia và các địa phương về tiêu chuẩn và hình thức tuyển chọn, triệu tập HLV;

+ Thống nhất tiêu chuẩn, tiêu chí đánh giá hiệu quả hoạt động nghề nghiệp của HLV Đội tuyển Quốc gia;

+ Thường xuyên tổ chức đánh giá, phân loại HLV Đội tuyển Quốc gia thông qua các tiêu chuẩn và tiêu chí đã xây dựng để bổ khuyết hiệu

quả nhược điểm và phát huy những ưu điểm của HLV, góp phần nâng cao chất lượng và hiệu quả huấn luyện.

Tổ chức thực hiện: Tổng cục TDTT phối hợp với các Trung tâm HLTT, các hiệp hội và liên đoàn thống nhất tiêu chuẩn tuyển chọn, đánh giá hiệu quả hoạt động của HLV, góp phần nâng cao hiệu quả quản lý huấn luyện.

KẾT LUẬN

Quá trình nghiên cứu đã lựa chọn được được 6 giải pháp nâng cao hiệu quả hoạt động nghề nghiệp của HLV Đội tuyển Quốc gia gồm: Nâng cao hiệu quả công tác giáo dục chính trị tư tưởng, đạo đức lối sống của HLV; Bồi dưỡng, nâng cao trình độ chuyên môn, nghiệp vụ của HLV; Tăng cường nghiên cứu khoa học và ứng dụng công nghệ phục vụ công tác huấn luyện; Đáp ứng cơ sở vật chất, điều kiện phục vụ huấn luyện, thi đấu; Đảm bảo chế độ, chính sách đối với HLV và VĐV; Hoàn thiện quy trình sử dụng, quản lý, đánh giá HLV. Các giải pháp này bước đầu đã có đủ cơ sở khoa học để kiểm nghiệm ứng dụng trong thực tiễn.

TÀI LIỆU THAM KHẢO

1. Đặng Văn Dũng và cộng sự (2010), “Cấu trúc và nội dung hoạt động nghề nghiệp của HLV cờ vua”, *Đề tài khoa học và công nghệ cấp cơ sở*, Trường Đại học TDTT Bắc Ninh.

2. Nguyễn Đại Dương và cộng sự (2012), “Nghiên cứu đề xuất giải pháp nâng cao hiệu quả đào tạo vận động viên trẻ tại Trung tâm Đào tạo vận động viên Trường Đại học TDTT Bắc Ninh”, *Đề tài khoa học và công nghệ cấp cơ sở*, Trường Đại học TDTT Bắc Ninh.

3. Андриади И.П., “Дидактические умения тренера и их формирование”: Автореф. канд. пед. наук. М., 1983.

4. Бабушкин Г.Л., Структура творческой деятельности тренера // Теор. и практ. физич. культ., 1993, № 5, с. 7-12.

(Bài nộp ngày 10/11/2016, Phản biện ngày 22/11/2016, duyệt in ngày 15/1/2017)